

UPRavno sodišče
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: UN0020431

Datum odločbe: 15.12.2010

Področje: DRŽAVLJANSTVO

Institut: ugotavljanje državljanstva - črtanje iz državljanke knjige - Osimski sporazum

Zveza: Zakon o jugoslovanskem državljanstvu (1964) člen 23.

□□□ ZDRS člen 39.

Jedro

Tožeča stranka je bila na podlagi 23. člena Zakona o jugoslovanskem državljanstvu črtana iz državljanke knjige, ki se je vodila na podlagi zakona in zato je javna knjiga. Tudi po mnenju sodišča je izkazana domneva, da se je tožeča stranka ob izselitvi v Republiko Italijo opredelila za italijansko narodnost, za kar je bila črtana iz državljanke knjige SFRJ.

Izrek

Tožba se zavrne.

Zahteva tožeče stranke za povrnitev stroškov postopka se zavrne.

Obrazložitev

Z izpodbijano odločbo je upravni organ prve stopnje pod točko 1 ugotovil, da tožeča stranka ni državljan Republike Slovenije, pod točko 2 je ugotovil, da je bila tožeča stranka v pravicah in dolžnostih izenačena z jugoslovanskimi državljani od 26. 10. 1954 do 28. 6. 1963, pod točko 3 pa, da so bili stroški postopka poravnani z nakazilom na transakcijski račun upravne enote dne 20. 5. 2003. V obrazložitvi izpodbijane odločbe upravni organ prve stopnje po tem, ko povzame potek celotnega postopka ugotavljanja državljanstva tožeče stranke nadaljuje, da je v upravnem postopku ugotovil, da se je tožeča stranka skupaj z materjo izselila v Republiko Italijo dne 26. 6. 1963, kjer še vedno prebiva. Na dan uveljavitve Sporazuma med SFRJ in Republiko Italijo-Osimski sporazum (Uradni list SFRJ, št. 1/77 – MP) je prebivala v Republiko Italiji, kar je razvidno tako iz osebnega kartona registra stalnega prebivalstva, kot iz potrdila občine Milje z dne 17. 6. 2003, česar tožeča stranka tudi ne preka. Iz potrdila občine Milje izhaja, da je bila v času bivanja v občini Milje državljan Italije in sicer od 15. 9. 1948 do 10. 4. 1955 ter od 28. 6. 1963 do 31. 12. 1964. Zmotno je stališče tožeče stranke, da je bila državljan Republike Italije od rojstva. Starša sta bila italijanska državljanca do 15. 9. 1947, ko sta to državljanstvo izgubila s pridobitvijo državljanstva svobodnega tržaškega ozemlja, kot je to

določal 6. člen stalnega Statuta Svobodnega tržaškega ozemlja. To pomeni, da je tožeča stranka z rojstvom pridobila navedeno državljanstvo, ki ga je obdržala do 26. 10. 1954, ko je začel veljati Zakon o uveljavitvi Ustave, zakonov in drugih zveznih predpisov na območju, na katerega se je z Mednarodno pogodbo razširila civilna uprava FLRJ. Navedenega dne je tožeča stranka v smislu 3. točke citiranega zakona postala v pravicah in dolžnostih izenačena z jugoslovanskimi državljani, ta status pa je obdržala do 28. 6. 1963, ko se je izselila v Republiko Italijo in tam pridobila italijansko državljanstvo. Navedeno je razvidno iz potrdila občine Milje z dne 9. 12. 2003, zato je neutemeljen ugovor tožeče stranke, da italijanski zakon št. 259 z dne 18. 3. 1958 priznaval italijansko državljanstvo avtohtonim prebivalcev nekdanjega svobodnega tržaškega ozemlja in njihovim potomcem. Po presoji upravnega organa tožeča stranka v postopku ni uspela izpodbiti domneve o italijanski narodnosti, čeprav vseskozi izjavlja, da je Slovenec, ki govori slovenski jezik in se počuti Slovenca. Iz kartona registra stalnega prebivalstva tožene stranke, kot iz kartona matere tožeče stranke sicer izhaja, da sta slovenske narodnosti, vendar je pri ugotovitvi narodnosti potrebno upoštevati tudi krajevne in časovne okoliščine za navedeno opredelitev, saj je bila ta podana pred tedanjim jugoslovanskim upravnim organom v obdobju, ko je na ozemlje tedanje cone A prišla civilna uprava Federativne ljudske republike Jugoslavije. Tožeča stranka s svojimi izjavami ni uspela izpodbiti domneve, da se z materjo, ob preselitvi v Republiko Italijo, nista opredelili kot Italijanki, saj je iz njene izjave z dne 6. 12. 2007 razvidno, da sta imela urejene dokumente ob izselitvi iz SFRJ in da sta se z materjo naslednji dan po naselitvi v Italijo oglasila na občini Milje, kjer sta bila že zabeležena in so imeli celo njen rojstni list. Tožeča stranka je sicer končala osnovno šolo na območju Republike Slovenije, to pa ne more šteti za zadosten dokaz za slovensko narodnost, saj iz izjave tožeče stranke izhaja, da je bila to edina šola v bližini njenega doma in da vpisa niso pogojevali z narodnostno opredelitvijo. Po mnenju tožene stranke je pri presoji narodnosti potrebno upoštevati kontinuiteto posameznikovih dejanj, ki v okolju dejansko kažejo na njegovo narodnostno opredelitev. Iz predložene izjave Generalnega konzulata Republike Italije v Kopru z dne 4. 7. 1988 izhaja, da se je tožeča stranka pred italijanskimi organi izkazovala kot A.A., roj. 15. 9. 1948 v kraju Muggia in ne kot B.B. iz Plavij, kar kaže na opredelitev tožeče stranke za italijansko narodnost. Upoštevanje dejstva ugotovljena v upravnem postopku zaključuje, da so izpolnjeni pogoji iz 23. člena Zakona o državljanstvu, zato je B.B. državljanstvo prenehalo z dnevom pridobitve italijanskega državljanstva, to je 28. 6. 1963, tako da tožeča stranka ni postala državljan Republike Slovenije in SFRJ oziroma na podlagi 39. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, državljan Republike Slovenije.

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije je pritožbo tožeče stranke zoper odločbo upravnega organa prve stopnje kot neutemeljeno zavrnilo in potrdilo izpodbijano odločbo.

Tožeča stranka v tožbi navaja, da je Zakon o jugoslovanskem državljanstvu začel veljati šele 1. 1. 1965 in ne velja za nazaj, zato šteje kot samovoljno odločitev upravnega organa, da je njeno državljanstvo Jugoslavije prenehalo s črtanjem po 23. členu ZJD z dnevom njene izselitve, to je z dnevom 28. 6. 1963. Opoška navedbam, da naj bi bila italijanske narodnosti in vztraja pri tem, da je bila ves čas slovenske narodnosti, saj je očitno, da na dan 1. 1. 1965 ni obstajal pogoj, da je pripadala narodnosti države, katere državljanstvo je po navedbah upravnega organa pridobil. Rojena je bila slovenskim staršem, je Slovenka in bo Slovenka tudi ostala. Upravni organ pa pri svoji odločitvi napačno pojmuje pogoje iz 23. člena Zakona o državljanstvu Jugoslavije, da po narodnosti pripada državi, katere državljanstvo je pridobila. Tožeča stranka se nikoli ni izrekla za italijansko narodnost, tako da ni bil izpolnjen pogoj za izvedbo črtanja iz državljanstva na podlagi 23. člena Zakona o jugoslovanskem državljanstvu. Tožeča stranka se ni nikoli opredelila za italijansko narodnost, saj za državljanstvo Italije tega ni potrebovala, državljan Italije je bila od rojstva in tega nikoli ni izgubila, državljanstvo Jugoslavije pa ji je bilo podeljeno na podlagi zakona. Memorandum je prepovedoval zakonske in administrativne pregone ljudi iz območja, ki je prešlo pod civilno upravo FLRJ in je v Specialnem statutu II jasno določal spoštovanje človekovih pravic iz Splošne deklaracije o človekovih pravicah z dne 10. 12. 1948. Prepoved odvzemanja državljanstva za osebe iz spornega ozemlja je bila določena z Mednarodno pogodbo, nato pa urejena z Osimsko pogodbo, tako da je lahko državljanstvo Jugoslavije lahko izgubila šele na dan 3. 4. 1977, ko je bila ratificirana Osimska pogodba. Izpodbijana odločitev upravnega organa prve stopnje je tudi v nasprotju z uveljavljeno sodno prakso, ko je nedvomno v popolnoma enakih primerih bilo odločeno, da so bile osebe za katere iz uradnih podatkov izhaja, da so slovenske narodnosti in so se izselile v Italijo ostale

državljeni Jugoslavije do 3. 4. 1977, ko jim je državljanstvo Jugoslavije prenehalo na podlagi Osimske pogodbe. Tožeča stranka je imela italijansko državljanstvo pred 28. 6. 1963 in ga tako ni pridobila po izselitvi v tujino. Sodišču predlaga, da tožbi ugodi in ugotovi, da je bila tožeča stranka državljan Jugoslavije od 26. 10. 1954 do 3. 4. 1977 in da se ta podatek vnese v uradno evidenco Upravne enote v Kopru, podrejeno pa sodišče tožbi ugodi in izpodbijano odločbo upravnega organa prve stopnje odpravi.

Tožba ni utemeljena.

K točki 1 izreka:

Po presoji sodišča je izpodbijana odločba pravilna in zakonita in ima oporo v citiranih materialnih predpisih ter izhaja iz podatkov v upravnih spisih. Tožena stranka in upravni organ druge stopnje sta v obrazložitvah svojih odločb podala pravilne razloge za svojo odločitev, sodišče zato v celoti sledi obrazložitvi izpodbijane odločbe in odločbe upravnega organa druge stopnje in ponovno ne navaja razlogov za svojo odločitev (2. odstavek 71. člena Zakona o upravnem sporu, Uradni list RS, št. 105/06 in 62/10 – ZUS). V zvezi z navedbami v tožbi pa še dodaja:

Iz ugotovljenega dejanskega stanja nesporno izhaja, da je tožeča stranka kot otrok avtohtonih prebivalcev tedanje cone A v skladu s 6. členom Stalnega statuta STO z dnevom rojstva pridobila državljanstvo STO, katerega je obdržala do 26. 10. 1954, ko je na podlagi 3. člena Zakona o veljavi Ustave, zakonov in drugih zveznih upravnih predpisov na ozemlju, na katerega se je z Mednarodnim sporazumom razširila civilna uprava Federativne ljudske republike Jugoslavije (Uradni list FRLJ, št. 45/54), postala izenačena v pravicah in dolžnostih z jugoslovanskimi državljani. Na podlagi Mirovne pogodbe z Italijo, ki je bila sklenjena v Parizu dne 10. 2. 1947 in je pričela veljati 15. 9. 1947 je bilo slovensko Primorje, kjer so živeli starši tožeče stranke, priključeno k Jugoslaviji, hkrati pa je bilo z 21. členom te Pogodbe ustanovljeno Svobodno tržaško ozemlje (v nadaljnjem besedilu STO). Od vsega začetka je bilo STO razdeljeno v dve coni in sicer cono A (Trst z okolico), ki je bila pod vojaško upravo anglo-ameriških čet in cono B (tako imenovano Koprščina v SR Sloveniji in Bujščina v SR Hrvaški), ki je bila pod vojaško upravo JLA. Na podlagi 6. člena Stalnega statuta STO (priloga VI k Mirovni pogodbi) so postali bivši državljani Italije, ki so imeli domicil na dan 10. 6. 1940 na ozemlju STO, državljani STO. Tak status so imeli vse do 26. 10. 1954, ko je stopil v veljavo Londonski memorandum o soglasju med vladami Italije, Združenega kraljestva, ZDA in Jugoslavije o svobodnem tržaškem ozemlju (Uradni list SFRJ, št. 6/54) z dnem 5. 10. 1954. S tem dnem je bilo ozemlje STO razdeljeno tako, da je prešla cona B in nekatera naselja cone A pod civilno upravo Jugoslavije, ostali deli cone A pa pod civilno upravo Italije. Za prebivalce, ki so prešli pod civilno upravo Jugoslavije je bil izdan Zakon o veljavi Ustave, zakonov in drugih zveznih predpisov na ozemlju, na katerega se je z Mednarodnim sporazumom razširila civilna uprava FLRJ (Uradni list FLRJ št. 45/54). S tem zakonom so bili vsi prebivalci izenačeni v pravicah in dolžnostih z ostalimi jugoslovanskimi državljani pod pogojem, da so imeli ob uveljavitvi Zakona o veljavi Ustave, zakonov in drugih zveznih predpisov na ozemlju, na katerega se je z Mednarodnim sporazumom razširila civilna uprava Jugoslavije, dne 26. 10. 1954 stalno prebivališče na ozemlju bivše cone B in so bili ob uveljavitvi Mirovne pogodbe z Italijo dne 15. 9. 1947 italijanski državljani. Glede na navedeno je neutemeljen očitek tožeče stranke, da bi tožena stranka glede na to, da je ZJD začel veljati šele 1. 1. 1965 ne smela ugotoviti, da je bila tožeča stranka jugoslovanski državljan od 26. 10. 1954 do 28. 6. 1963, ko se je z veljavnim dokumentom izselila v Republiko Italijo. Tožena stranka je bila na podlagi določbe 23. člena Zakona o jugoslovanskem državljanstvu črtana iz državljanske knjige po uveljavitvi Zakona o jugoslovanskem državljanstvu (Uradni list SFRJ, št. 38/64 in 42/64) po tem, ko je bilo ugotovljeno, da ji je jugoslovansko državljanstvo prenehalo na podlagi 23. člena tega zakona. Državljanska knjiga, v kateri je bila tožeča stranka vpisana in naknadno iz nje črtana se je vodila na podlagi zakona, zato je javna knjiga in se šteje, da vse kar je vanjo vpisano velja za resnično in zakonito, dokler se v predpisanem postopku ne ugotovi in dokaže nasprotno. Dokazno breme dokazovanja drugačnega stanja je na strani tistega, ki meni, da vpis v državljansko knjigo ni bil pravilen oziroma zakonit. Tožeča stranka je bila v ponovnem postopku pozvana, da v zvezi z ugotavljanjem njene narodnosti v času izbrisa iz državljanske knjige v času izselitve v Republiko Italijo oziroma v času črtanja iz državljanske knjige SFRJ bila opredeljena za slovensko narodnost, saj je takoj ob

izselitvi pridobila italijansko državljanstvo. Tudi po mnenju sodišča je bilo v upravnem postopku pravilno ugotovljeno, da je izkazana domneva, da se je tožeča stranka ob izselitvi v Republiko Italijo opredelila za italijansko narodnost, za kar je bila črtana iz državljsanske knjige SFRJ, saj nasprotnega tožeča stranka v upravnem postopku ni uspela dokazati. Upravni organ prve stopnje je tožečo stranko v ponovnem postopku dodatno pozval, da predloži dokaze, da se je ob izselitvi izrekla za slovensko narodnost. Ob zaslišanju v ponovnem postopku pa je bilo tudi ugotovljeno, da tožeča stranka po izselitvi v Republiko Italijo ni sodelovala s slovenskimi društvi ali pri dejavnostih Slovencev, ki živijo v zamejstvu.

Glede na navedeno je sodišče ugotovilo, da tožba tožeče stranke ni utemeljena, zato jo je v skladu z določbo 1. odstavka 63. člena ZUS, zavrnilo.

K točki 2 izreka:

Izrek o stroških temelji na določbi na 4. odstavka 25. člena ZUS-1, po kateri trpi vsaka stranka svoje stroške postopka, če sodišče tožbo zavrne.

Datum zadnje spremembe: 16.06.2011